

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

68. De irregularitate ex criminis notorietate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

cap. non magnopere allegato, vtrumque requiri ad contrahendam hanc poenam, nempe egressus e claustro, & hac de causa factus; si enim intra claustrum existens audiat, aut legat predictas scientias prohibitas, peccat quidem, tamen non incurrit in hanc poenam. Similiter si alia de causa honesta egressus, audit, aut legit has scientias, non contrahit poenam, debet enim vtrumque simul conuenire, & vltra hoc spatium duorum mensium, intra quod audiens, vel legens peccat, sed non incidit in hanc poenam. Plura diximus in materia excommunicationis, hoc solum attende, prohibitionem factam in cap. non magnopere contra regulares, extensam fuisse cap. super Specula ad Archidiaconos, plebanos, prepositos, cantores, & alios clericos personatum habentes, & presbyteros, qui nisi intra idem duorum mensium spatium desisterint, poenam iam contrahunt, non solum excommunicationem, sed etiam irregularitatem, quod nempe spe promotionis careant, si promou non sunt, & hanc interpretationem tutiorem esse Glossa ibi notat.

De irregularitate ex criminis notorietate.

CAPVT LXVIII.

ORitur etiam irregularitas ex criminis notorietate; crimen enim notorium etiam post poenitentiam hominem facit irregularem, indigetque dispensatione. In huius explicationem aduerte ex Anton. de Butrio cap. extenore de tempor. ordi. nn. 5. & alijs Doctoribus in eodem cap. at si clerici de iudi. crimina quaedam esse mediocria, quaedam enormia; mediocria sunt quaecumque peccata mortalia, enormia vero, quae faciunt hominem digni depositione, aut degradatione, maxime accedente incorrigibilitate, vt homicidium, periurium, adulterium, stuprum, sacrilegium, furum, falsum testimonium, haeresis, simonia, peccatum nefandum, & cetera, quae iure puniuntur tali poena, de quibus vide Panorm. cap. at si clerici de iudic. Aduerte rursus ex Panorm. & Gloss. cap. vestra de cohabi. cleric. & muli. vbi copiose de hoc agunt, ex quib. aliqua breuiter deducam, adiunctis paucis. Notorium est duplex, vnum iuris, alterum facti. Notorium iuris triplex est, primum quod constat ex spontanea confessione facta in iudicio coram iudice competenti; qui enim in iudicio

Q pro-

proprium crimen sponte confitetur, illud facit notorium iam si non sit sententia lata contra eum.

Secundum est notorium ex clara probatione, & indubitata.

Tertium est ex sententia, quæ reuocari non potest.

Crimen ergo notorium fit notorietate iuris, quod constat ex propria, & spontanea confessione in iudicio, vel ex indubitata, & clara probatione, vel ex sententia vltima & irrevocabili. Notorium facti est, quando est clara locutio ex euidencia facti proueniens, quod aliqua tergiversatione celari non potest; differt enim à famoso: famosum enim est quod communiter circumfertur, sed ex euidencia facti, aut certo auctore procedit, unde probari non potest: notorium verò ex sententia, ex auctore certo est, probarique potest. publicum verò commune est notorio, & famoso; vtrumque enim dicitur publicum, & constat ex cap. tua nos de cohabi. cler. & muli. dicitur etiam Panorm. a notorio manifestum, quod probari potest, sed non adeo patet ac notorium: ad faciendum autem notorium, dicit necessarium esse, vt constet aut populo, aut maiori parti viciniae, vel vici, dummodo non sint pauciores decem; unde quinque non faciunt notorium, sed manifestum: immo vbi collegium, vel vicinia continet viginti, sex non sufficiunt facere notorium, sed necessaria est maior pars viciniae. His suppositis, dico mediocria, siue occulta, siue notoria non faciunt hominem irregularem, ita, vt post poenitentiam indigeat dispensatione, nec in hoc est controuersia Doctorum, siue sit notorium notorietate facti, siue iuris. Enormia autem notoria, siue notorietate facti, siue iuris, inducunt irregularitatem, nec est in hoc controuersia; at verò cum non sunt notoria, sed occulta, tunc est controuersia, an inducāt enormem irregularitatem. Hostien. cap. cum ex tenore, de tempo. ordi. & cap. nisi cum pridem, de renunc. quam quidam sequuntur peccatum omne enorme inducere irregularitatem, eum si occultum sit, affirmat, quod verum non est, cum non habetur in iure talis irregularitas; unde Barri cap. cum ex tenore dicit occultum etiam enorme non inducere irregularitatem, sed sola deleri poenitentia, praeter homicidium, cui adiungit haeresim, & caetera, quae iure exprimentur, vt quando suspensus, vel excommunicatus, aut interdictus celebrat, & denique quando tale est crimen, quod iure irregularitatem inducit: de quibus diximus; & adhuc plura dicemus. Caetera verò occul-

ta etiam

ta etiam grauiſſima, quæ non exprimuntur in iure, ſola pœnitentiã delentur, vt probatur cap. ex tenore. & cap. quæſitum de temp. ordin. & ita Couar. & Nau. affirmarunt de peccato ſodomitico, quod iure non inducit irregularitatẽ. Nau. aut adfert quãdam Bullam Grego. quæ potius videtur loqui in foro exteriori, & contra ſolos clericos, nec in occultis p̄cedit. Aduerſe r̄tus, Nauarum huiusmodi irregularitatem inter eas numeraffe, quæ ſunt ex delicto, cum re vera non ſit, ſed ex defectu; quæ enim irregularitas naſcitur ex delicto, ſemper ex eo ſiue occulto, ſiue manifefto procedit: nam propter delictum poſita eſt: at vero hæc non eſt ex delicto, cum, ſi occultum eſt, non oritur, ſed eſt ex infamia, & ſcandalo, quæ oriuntur ex notorietate delicti: ad iudicandum autem genus irregularitatis, conſiderare oportet id, vnde immediate procedit. Doctrina hæc communis eſt antiquorum: nam Innocen. cap. ſi celebriat. de de. excomm. miniſt. & ibi Panor. & ceteri, & Archidia. can. Apoſtolica. d. 56. expreſſe dixerunt hanc irregularitatem non eſſe propter delictum, ſed propter infamiam, vel ſcandalum, vnde Anton. Bur. cap. ex tenore. de temp. ordin. dicit hæc crimina inducere irregularitatem ex accidenti, nempe ex notorietate. Exiſtimat autem Episcopum cum ijs poſſe poſt pœnitentiam diſpenſare, ſicut ſupra diximus de infamibus, quod probatur cap. at ſi clerici. §. de adulterijs. de iudic.

De irregularitate ex homicidio.

CAPVT LXIX.

Obfcura eſt, & varia de irregularitate, quæ oritur ex homicidio tractatio, quam in vltimum locum ideo diſtuliſimus, quia partim ex defectu, partim ex delicto eſt, ijdemque ſunt ferè caſus, & eadem in vtraq; regulæ. Loquimur autem non de homicidio ſpiritali, quo anima occidi dicitur per peccatum, quia vita ſpiritali gratiæ priuatur, nec etiam de eo, quo occidere dicitur, qui odit, qui detrahit proximo, de quo homicidij genere agitur de pœn. d. i. can. homicidiorum. & can. nolite putare. & multis alijs canonibus; hæc enim homicidia non inducunt irregularitatem, de qua nunc agimus; nos vero tractamus de homicidio corporali, quo homo vita hæc ſenſibili priuatur, quãdo interficitur: nomine autẽ homi-